

EQM-S

— MODUŁ · OBSZAR: BEZPIECZEŃSTWO I RYZYKO

Zarządzanie *ryzykiem*

Moduł systemu EQM-S w obszarze: Bezpieczeństwo i ryzyko.
Stosowany łącznie ze Standardem Głównym EQM-S 000.

Spis treści

Przedmowa

Wprowadzenie

Konwencje

1. Zakres

2. Powołania normatywne

3. Terminy i definicje

4. Wymagania

Załącznik A (normatywny) — Matryca dowodowa

Bibliografia

Przedmowa

Niniejszy moduł został opracowany przez Komitet Techniczny EQM/KT 006 „Bezpieczeństwo i ryzyko” w ramach systemu Equestrian Quality Management System (EQM-S). Jego celem jest ustanowienie wymagań dotyczących systematycznego zarządzania ryzykiem w ośrodkach jeździeckich, obejmujących identyfikację zagrożeń, ocenę ryzyka, dobór środków kontroli, monitorowanie skuteczności oraz ciągłe doskonalenie procesu. Moduł stanowi część systemu EQM-S i jest stosowany łącznie ze Standardem Głównym EQM-S 000.

Wprowadzenie

Jazda konna i praca z końmi nieodłącznie wiążą się z zagrożeniami dla jeźdźców, personelu, koni i osób postronnych. Systematyczne zarządzanie ryzykiem pozwala ośrodkowi jeździeckiemu identyfikować te zagrożenia zanim doprowadzą do wypadku, dobierać proporcjonalne środki kontroli i dokumentować podjęte decyzje w sposób audytowalny. Niniejszy moduł określa minimalny zestaw wymagań procesowych i dokumentacyjnych, które ośrodek musi spełnić, aby wykazać kontrolę nad ryzykiem operacyjnym.

Konwencje

W niniejszym module stosuje się następujące czasowniki normatywne:

- **musi, należy** — wymaganie obowiązkowe (odpowiednik „shall”). Niespełnienie stanowi niezgodność.
- **zaleca się** — zalecenie (odpowiednik „should”). Niespełnienie nie stanowi niezgodności; może być przedmiotem uwagi w raporcie.
- **może** — możliwość lub opcja (odpowiednik „may”).

1. Zakres

1.1. Niniejszy moduł określa wymagania dotyczące:

a) ustanowienia, wdrożenia i utrzymania udokumentowanego procesu zarządzania ryzykiem; b) identyfikacji źródeł ryzyka właściwych dla ośrodka jeździeckiego; c) oceny ryzyka z uwzględnieniem prawdopodobieństwa i skutków; d) planowania i wdrażania środków kontroli ryzyka; e) monitorowania skuteczności środków kontroli i przeglądu rejestru ryzyk; f) dokumentowania wyników każdego etapu procesu zarządzania ryzykiem.

1.2. Moduł ma zastosowanie do wszystkich typów ośrodków jeździeckich: rekreacyjnych, sportowych, hodowlanych, prywatnych i komercyjnych, niezależnie od liczby koni i skali działalności.

1.3. Moduł nie powiela wymagań szczegółowych opisanych w modułach obszarowych (m.in. EQM-S 001, EQM-S 002, EQM-S 003). Ośrodek stosuje niniejszy moduł jako ramę procesową i odwołuje się do modułów obszarowych przy identyfikacji zagrożeń domenowych.

2. Powołania normatywne

Z niniejszym modulem stosuje się następujące dokumenty (zastosowanie najnowszych wydań):

- EQM-S 000 — Standard Główny. System zarządzania jakością ośrodka jeździeckiego
- EQM-S 001 — Bezpieczeństwo jeźdźca
- EQM-S 002 — Dobrostan koni
- EQM-S 003 — Infrastruktura i wyposażenie
- EQM-S 004 — Szkolenia i kwalifikacje personelu
- EQM-S 005 — Organizacja zajęć
- EQM-S 007 — Utrzymanie sprzętu
- EQM-S 008 — Transport koni
- EQM-S 009 — Opieka weterynaryjna
- EQM-S 010 — Informowanie i edukacja klientów
- ISO 31000:2018, Zarządzanie ryzykiem — Wytyczne

3. Terminy i definicje

Na potrzeby niniejszego modułu stosuje się terminy i definicje zawarte w EQM-S 000 oraz poniższe.

3.1 ryzyko — wpływ niepewności na osiąganie celów; mierzone kombinacją prawdopodobieństwa zdarzenia i ciężkości jego skutków.

3.2 zagrożenie — źródło potencjalnej szkody dla zdrowia lub bezpieczeństwa osób albo koni, lub potencjalnej straty materialnej i prawnej dla ośrodka.

3.3 ocena ryzyka — całościowy proces obejmujący identyfikację ryzyka, analizę ryzyka i ewaluację ryzyka, przeprowadzany w celu podjęcia decyzji o postępowaniu z ryzykiem.

3.4 środek kontroli — działanie, procedura, urządzenie lub inne rozwiązanie zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia lub łagodzące jego skutki.

3.5 rejestr ryzyk — udokumentowany wykaz zidentyfikowanych ryzyk wraz z wynikami ich oceny, przypisanymi środkami kontroli i statusem monitorowania.

3.6 poziom ryzyka resztkowego — poziom ryzyka pozostający po wdrożeniu środków kontroli; podstawa decyzji o akceptacji lub dalszym postępowaniu z ryzykiem.

4. Wymagania

4.1 Ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem

4.1.1 Zobowiązanie kierownictwa. Kierownictwo ośrodka musi ustanowić politykę zarządzania ryzykiem określającą zakres, cele i odpowiedzialność za proces. Polityka musi być udokumentowana i zakomunikowana całemu personelowi.

4.1.2 Zakres procesu. Ośrodek musi zdefiniować zakres procesu zarządzania ryzykiem obejmujący co najmniej: działalność jeździecką, utrzymanie koni, infrastrukturę, transport oraz kontakt klientów z końmi i sprzętem.

4.1.3 Integracja z systemem zarządzania. Proces zarządzania ryzykiem musi być zintegrowany z systemem zarządzania ośrodka wymagany przez EQM-S 000. Wyniki oceny ryzyka muszą stanowić dane wejściowe do przeglądu kierownictwa.

4.1.4 Osoba odpowiedzialna. Ośrodek musi wyznaczyć osobę odpowiedzialną za koordynację procesu zarządzania ryzykiem i prowadzenie rejestru ryzyk. Osoba ta musi posiadać kompetencje wymagane przez EQM-S 004.

4.2 Identyfikacja ryzyka

4.2.1 Systematyczna identyfikacja. Ośrodek musi przeprowadzać systematyczną identyfikację zagrożeń obejmującą wszystkie obszary działalności jeździeckiej, w tym: plac manewrowy i ujeżdżalnię, stajnię i padoki, tory przeszkód, tereny zewnętrzne używane przez ośrodek, magazynowanie i użytkowanie sprzętu oraz transport koni.

4.2.2 Udział personelu. Identyfikację ryzyka należy przeprowadzać z udziałem personelu bezpośrednio zaangażowanego w daną działalność. Ośrodek musi zapewnić mechanizm zgłaszania zagrożeń przez pracowników i klientów.

4.2.3 Uwzględnienie incydentów. Ośrodek musi analizować wypadki, zdarzenia potencjalnie wypadkowe i niezgodności z poprzednich okresów jako źródło informacji o zagrożeniach. Dane z własnych rejestrów muszą być uzupełniane o informacje zewnętrzne (branżowe raporty bezpieczeństwa, dane PZJ, FEI) w zakresie dostępnym ośrodkowi.

4.2.4 Zagrożenia specyficzne. Identyfikacja musi objąć co najmniej następujące kategorie zagrożeń:

a) upadki jeźdźców podczas jazdy i wsiadania lub zsiadania z konia; b) urazy spowodowane kopnięciem, ugryzieniem lub przewróceniem przez konia; c) zagrożenia wynikające z nieprawidłowego stanu infrastruktury (zob. EQM-S 003); d) zagrożenia dla dobrostanu koni wpływające pośrednio na bezpieczeństwo (zob. EQM-S 002); e) choroby zakaźne koni i ich wpływ

na ciągłość działalności; f) zdarzenia wynikające z obecności osób nieobeznanych z końmi (klientów, gości, dzieci).

4.3 Ocena ryzyka

4.3.1 Kryteria oceny. Ośrodek musi ustalić i udokumentować kryteria oceny ryzyka określające skalę prawdopodobieństwa i skalę skutków, zastosowane dla wszystkich zidentyfikowanych ryzyk. Kryteria muszą być spójne i stosowane jednolicie.

4.3.2 Analiza ryzyka. Każde zidentyfikowane ryzyko musi być przeanalizowane z uwzględnieniem: prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia, ciężkości potencjalnych skutków dla ludzi i koni, oraz istniejących środków kontroli ograniczających ryzyko wyjściowe.

4.3.3 Ewaluacja i priorytety. Na podstawie analizy ośrodek musi określić priorytety postępowania z ryzykiem. Ryzyka przekraczające przyjęty próg akceptacji muszą być objęte planami postępowania z wyznaczonymi terminami i odpowiedzialnością.

4.3.4 Dokumentacja wyników. Wyniki oceny ryzyka muszą być udokumentowane w rejestrze ryzyk. Rejestr musi zawierać co najmniej: opis zagrożenia, ocenę prawdopodobieństwa i skutków, poziom ryzyka wyjściowego, zastosowane środki kontroli oraz poziom ryzyka resztkowego.

4.4 Postępowanie z ryzykiem

4.4.1 Dobór środków kontroli. Dla każdego ryzyka przekraczającego próg akceptacji ośrodek musi opracować i wdrożyć środki kontroli. Hierarchia postępowania z ryzykiem obejmuje (stosowana w podanej kolejności preferencji): eliminację zagrożenia, zastąpienie czynnikiem bezpieczniejszym, środki techniczne i organizacyjne, procedury i szkolenia oraz indywidualne środki ochrony.

4.4.2 Przeniesienie ryzyka. Ośrodek może przenosić część ryzyka na inne podmioty (ubezpieczyciel, podwykonawca) pod warunkiem, że przeniesienie jest udokumentowane i nie zwalnia ośrodka z obowiązku wdrożenia środków kontroli zmniejszających ryzyko wyjściowe do akceptowalnego poziomu.

4.4.3 Akceptacja ryzyka resztkowego. Decyzja o akceptacji ryzyka resztkowego musi być świadoma i udokumentowana przez osobę upoważnioną przez kierownictwo ośrodka.

4.4.4 Plany postępowania. Ośrodek musi prowadzić plany postępowania z ryzykiem określające dla każdego działania: zakres, termin realizacji, osobę odpowiedzialną i kryteria weryfikacji skuteczności.

4.5 Monitorowanie i przegląd

4.5.1 Monitorowanie bieżące. Ośrodek musi monitorować na bieżąco skuteczność wdrożonych środków kontroli oraz rejestrować wyniki tego monitorowania. Monitorowanie obejmuje w szczególności obserwacje i inspekcje miejsc, w których zidentyfikowano ryzyka wysokiej kategorii.

4.5.2 Przegląd roczny. Ośrodek musi przeprowadzać przegląd procesu zarządzania ryzykiem i rejestru ryzyk co najmniej raz w roku. Przegląd musi uwzględniać: wyniki incydentów i niezgodności z minionego okresu, zmiany w działalności, infrastrukturze i przepisach, skuteczność środków kontroli oraz nowo zidentyfikowane zagrożenia.

4.5.3 Przegląd doraźny. Przegląd ryzyka musi być przeprowadzony niezwłocznie po każdym wypadku, poważnym zdarzeniu potencjalnie wypadkowym lub wprowadzeniu istotnej zmiany w działalności ośrodka.

4.5.4 Powiązanie z doskonaleniem. Wyniki przeglądu muszą być przekazywane kierownictwu i stanowić podstawę działań korygujących i doskonalących prowadzonych zgodnie z EQM-S 000 (rozdział 10).

4.6 Dokumentacja

4.6.1 Rejestr ryzyk. Ośrodek musi prowadzić i aktualizować rejestr ryzyk zawierający wszystkie zidentyfikowane ryzyka, wyniki oceny, środki kontroli i statusy działań.

4.6.2 Zapisy z przeglądów. Ośrodek musi przechowywać zapisy z przeglądów procesu zarządzania ryzykiem, w tym datę przeglądu, uczestników, wnioski i decyzje.

4.6.3 Zapisy z incydentów. Ośrodek musi prowadzić rejestr wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych zawierający opis zdarzenia, analizę przyczyn, działania korygujące i wynik weryfikacji ich skuteczności. Rejestr musi być powiązany z rejestrem ryzyk.

4.6.4 Dostępność dokumentacji. Dokumentacja zarządzania ryzykiem musi być dostępna dla audytora podczas oceny zgodności i przechowywana przez co najmniej 3 lata od daty sporządzenia.

Załącznik A (normatywny) – Matryca dowodowa

Klauzula	Miejsce oceny	Wymagany dowód / zapis	Kryterium decyzji
4.1.1–4.1.4 Ustanowienie procesu	Dokumentacja, rozmowa z kierownictwem	Polityka zarządzania ryzykiem, wyznaczenie osoby odpowiedzialnej	Polityka zatwierdzona przez kierownictwo; osoba odpowiedzialna wskazana z imienia i zakresu
4.2.1–4.2.4 Identyfikacja ryzyka	Dokumentacja, oględziny placu, stajni, padoków	Protokoły identyfikacji zagrożeń, rejestr ryzyk (pozycje wejściowe)	Zidentyfikowane zagrożenia obejmują co najmniej wszystkie kategorie z pkt 4.2.4
4.3.1–4.3.4 Ocena ryzyka	Dokumentacja	Rejestr ryzyk z wypełnionymi kolumnami: prawdopodobieństwo, skutki, poziom wyjściowy, środki kontroli, poziom resztkowy	Wszystkie ryzyka ocenione według udokumentowanych kryteriów; priorytety przypisane
4.4.1–4.4.4 Postępowanie z ryzykiem	Dokumentacja, oględziny	Plany postępowania z ryzykiem, dowody wdrożenia środków kontroli	Każde ryzyko przekraczające próg akceptacji ma plan z terminem i odpowiedzialnością
4.5.1–4.5.2 Monitorowanie i przegląd roczny	Dokumentacja	Zapisy z monitorowania, protokół przeglądu rocznego	Przegląd przeprowadzony nie rzadziej niż raz w roku; wnioski udokumentowane
4.5.3 Przegląd doraźny	Dokumentacja	Protokół przeglądu doraźnego powiązany ze zdarzeniem inicjującym	Przegląd przeprowadzony po każdym wypadku lub istotnej zmianie w działalności
4.6.1–4.6.3 Dokumentacja	Dokumentacja	Rejestr ryzyk, rejestr wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych	Rejestry prowadzone, kompletne i aktualne

Klauzula	Miejsce oceny	Wymagany dowód / zapis	Kryterium decyzji
4.6.4 Przechowywanie	Dokumentacja	Data sporządzenia dokumentów; system archiwizacji	Dokumenty dostępne dla audytora; przechowywane co najmniej 3 lata

Bibliografia

- ISO 31000:2018, Zarządzanie ryzykiem — Wytyczne
- FEI Risk Management Guidelines for Equestrian Events (2023)
- British Horse Society — Guide to Risk Assessment in Equestrian Facilities (2024)
- Polski Związek Jeździecki — Regulamin bezpieczeństwa na zawodach i w ośrodkach jeździeckich